

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Strafferetskontoret
Sagsnr.: 2005-730-0027
Dok.: JSM40057

Besvarelse af spørgsmål nr. 2 af 2. marts 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af straffeloven og visse andre love (Berigelseskriminalitet rettet mod offentlige midler, kriminalitet i juridiske personer, klagebegrænsning og hvidvaskning i spillekasinoer mv.) (L 11).

Spørgsmål:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke sociale ydelser f.eks. kontanthjælp, dagpenge og boligsikring, der er omfattet af de foreslåede bestemmelser i lovforslagets § 1. Spørgsmålet har tidligere været stillet i folketingsåret 2004-05, 1. samling, jf. L 127, spørgsmål 2.”

Svar:

1. Lovforslagets § 1, nr. 3 og 4, indeholder forslag til nye formuleringer af straffelovens § 289 og § 289 a. Hensigten hermed er at etablere en mere ensartet strafferetlig beskyttelse mod berigelseskriminalitet rettet mod offentlige midler. Denne del af lovforslaget bygger på det lovudkast, der er indeholdt i betænkning nr. 1396/2001 fra Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet (Brydesholt-udvalget).

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3., er Justitsministeriet enig med Brydesholt-udvalget i, at straffelovens § 289 bør ændres, således at den bliver en fælles overbygningsbestemmelse for alle særligt grove overtrædelser af skatte-, told-, afgifts- og tilskudslovgivningen. Bestemmelsen bør omfatte alle særligt grove tilfælde af svig med offentlige midler – uanset hvilke midler der svindles med. Den foreslåede § 289 omfatter derfor alle former for sociale ydelser, men således at anvendelsen af bestemmelsen forudsætter, at der i den lovgivning, der er grundlaget for udbetaling af ydelsen, er henvist til § 289, eller at forholdet er omfattet af den foreslåede § 289 a, der indeholder en henvisning til § 289.

2. I lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.1., er det nærmere beskrevet, hvilke ydelser der er omfattet af den foreslåede bestemmelse i § 289. Det fremgår heraf, at der med begrebet ”tilskudslovgivning” forstås enhver dansk lovgivning, hvorefter der ydes økonomisk tilskud eller støtte til borgere eller virksomheder. Som eksempler på ydelser, der er omfattet af anvendelses-

området, nævnes ydelser i medfør af den sociale lovgivning og udbetalinger i medfør af lovgivningen om arbejdsløshedsforsikring. Begrebet omfatter således f.eks. kontanthjælp, dagpenge og boligsikring.

3. Lovforslagets § 1, nr. 4, indeholder forslag til en ny affattelse af straffelovens § 289 a. Hensigten med den foreslåede bestemmelse er at sikre, at svindel med nationale midler undergives en strafferetlig beskyttelse, som svarer til den, der under hensyn til EU-svigskonventionen er indført for så vidt angår midler, der stammer fra EU. Det foreslås således, at den regulering, der efter den nugældende § 289 a alene omfatter EU-midler, udvides til også at finde anvendelse på nationale midler.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.2., vil bestemmelsen ligesom den foreslåede § 289 omfatte alle former for tilskuds- og støtteordninger, herunder ydelser i medfør af den sociale lovgivning og udbetalinger i medfør af lovgivningen om arbejdsløshedsforsikring.

En ændring, hvorved den strafferetlige beskyttelse af nationale midler ligestilles med beskyttelsen af EU-midler, indebærer en vis nykriminalisering i relation til nationale midler, idet efterfølgende brug i strid med det formål, midlerne blev bevilget til, er strafbart i relation til EU-midler, mens dette efter de hidtil gældende regler normalt er straffrit for så vidt angår nationale midler.

Som der nærmere er redegjort for i lovforslagets almindelige bemærkninger, pkt. 2.3.2., er Justitsministeriet enig med Brydesholt-udvalget i, at efterfølgende anvendelse af nationale midler i strid med det formål, midlerne var bevilget til, som udgangspunkt bør være omfattet af den foreslåede § 289 a. Som det også fremgår af bemærkningerne, er Justitsministeriet enig med udvalget i, at denne nykriminalisering medfører behov for at skelne mellem ydelser, der er ydet til privatforbrug i bredere forstand og andre ydelser.

Den foreslåede § 289 a finder derfor som udgangspunkt anvendelse på alle ydelser. Kun for så vidt angår efterfølgende anvendelse i strid med det formål, midlerne blev bevilget til, er dette udgangspunkt fraveget. I overensstemmelse med Brydesholt-udvalgets forslag kan der således ikke i medfør af den foreslåede bestemmelse straffes for efterfølgende at anvende i øvrigt lovligt opnåede midler i strid med det formål, midlerne var bevilget til, hvis midlerne er bevilget til privat brug, jf. den foreslåede § 289 a, stk. 2, 2. pkt.

Denne sontring indebærer, at det eksempelvis vil være strafbart efter den foreslåede § 289 a, stk. 1, at afgive urigtige oplysninger til danske myndigheder med forsæt til uberettiget at få udbetalt kontakthjælp, mens det ikke i medfør af bestemmelsen vil være strafbart at anvende en lovligt modtaget kontakthjælpsydelse i strid med formålet med kontakthjælpen.

